

BIBLICKÉ ÚKOLY

4. čtvrtletí 1968

STUDIUM SKUTKŮ
APOŠTOLSKÝCH

Důležité pověření

Zlatý verš: Skut. 1, 8.

Kristus byl ukřižován, aby jako obětní beránek vzal na sebe hříchy všeho lidu. Vstal z mrtvých, a po čtyřicet dnů se stýkal se svými učedníky. Tím jim podal důkaz, že skutečně vstal, a přinesl jim další naučení evangelia. Opět jim zaslubuje Ducha svatého. Po vstupu Spasitele na nebesa čeká církev na křest Ducha a prožívá organizační zrod. Autor knihy Skutků apoštolských: Srovnej Skut. 1, 1 s Luk. 1, 1—4. O Lukášovi mluví i Filemon 24. Je to Pavlův společník a „lékař milý“ z Kolos. 4, 14. Kniha Skutků pojednává téměř o 32 letech rozvoje křesťanské církve.

POSLEDNÍ UDÁLOSTI ZE ŽIVOTA PÁNA JEŽÍŠE

1. Jaké „jisté důvody“ byly učedníkům dány? O čem rozmlouval Kristus s učedníky? Skut. 1, 3.
2. Jakou otázkou se učedníci stále zabývali? Jak na ni Spasitel odpověděl? Skut. 1, 6. 7. Srov. Mat. 20, 20—23, 24, 3; Luk. 17, 20.

Apoštolové zastávali názor jako Židé, že Mesiáš zřídí na zemi své království. Očekávali, že bude vládnout jako kníže a vítěz a že je vysvobodí z římského otroctví. Evangelia nám podávají často zprávu o takovém očekávání. Smrt Ježíše učinila porážným na léta téměř konec Luk. 24, 21. Pravou podstatu jeho král vstve mohli poznat jedině tehdy, když jim byl Spasitel od at. Avšak, ačko.

jeho smrt nesplnila jejich očekávání, nýbrž zmařila jejich plány, jeho zmrtvýchvstání oživilo naděje učedníků. Jelikož nepochybovali o tom, že obnoví království izraelské, tázali se, kdy tak učiní. Netázali se, zda to učiní anebo je-li jejich názor o Božím království správný. Předpokládali, že mají pravdu, a chtěli pouze vědět, kdy se to naplní. Ze slov: „V tento-li čas“ poznáváme, že jim na tom nesmírně záleželo. Spasitel proto zodpověděl pouze část jejich dotazu a nemluvil o tom, zda jejich názor je správný či nikoli.

- 3. Kdo měl být poslán podle Kristova slibu od Otce a zůstat s učedníky? Skut. 1, 5. 8. Srov. Jan 14, 16. 17. 26; 16, 13–15; 20, 22.**

Po Kristově nanebevstoupení měl být učedníkům dán Duch svatý, který měl pak s nimi zůstat trvale. Poznáváme, že tento Duch je v knize Skutků apoštolských živým vůdcem, rádcem a silou věřících. Setkáváme se s ním na každé stránce, v každé příhodě.

- 4. K čemu proto vybízel Kristus učedníky? Luk. 24, 49.**

Čekání není lehké, zvláště v době krize. Ale učedníci potřebovali sílu, kterou sami neměli. Uposlechli Kristův příkaz a čekali v Jeruzalémě na splnění Božího zaslíbení — na vylití Ducha. Nebyli přitom nečinní. Písmo praví, že byli „ustavičně v chrámě, velebíce a chválíce Hospodina“.

- 5. Co měla církev z moci Ducha svatého vykonat? Kam se mělo dostat svědectví křesťanů? Jan 15, 26. 27; Mat. 28, 19. 20; Luk. 24, 48; Skut. 1, 8.**

Byli svědky Kristova života, jeho smrti a vzkříšení. Zdůrazňovali proroctví, poukazující na tyto události, na tajemství plánu vykoupení i na samotného Ježíše, který

odpouští hříchy. To vše měli sdělit světu. Měli zvěstovat evangelium pokoje a spasení pro ty, kdož činí pokání.

6. Kterou předivnou událostí skončil Kristův pozemský život? Na kterém místě odešel z této země? Skut. 1, 9. 10. 12. Srov. Luk. 24, 50—52.

Celá nebesa čekala na chvíli, když Ježíš vstoupí k Otci jako vítěz. Andělé přišli uvítat Krále slávy a doprovodili jej vítězně do nebes.

7. Jaké ujistění přinesli učedníkům dva andělé? Skut. 1, 11.

Kristův druhý příchod je právě tak zaručený jako jeho narození, jeho pozemský život, smrt, vzkříšení a nanebevstoupení. Všechny tyto skutečnosti tvoří jediný slavný celek.

CÍRKEV SE SHROMAŽĎOVALA

8. Vyjmenuj apoštoly, kteří viděli nanebevstoupení Pána Ježíše. Kolik věřících bylo v té době v Jeruzalémě? Skut. 1, 13. 15.

9. Kde se církev sešla a proč? Skut. 1, 13. 14.

Tyto dny přípravy byly dny upřímného zkoumání srdce. Učedníci cítili svoji duchovní potřebu a volali k Bohu, aby jim dal posvátný dar, který by jim umožnil účinně zvěstovat evangelium. Neprosili o požehnání pouze pro sebe. Cítili odpovědnost za spasení celého národa. Uvědomovali si, že evangelium má proniknout do celého světa a toužili po síle, kterou jim Kristus zaslíbil.

10. K čemu muselo dojít po Jidášově sebevraždě? v. 16—22.

**11. Jakou zkušenost měl mít ten, kdo se měl stát dvá-
náctým apostolem? v. 22.**

Měl být vybrán z těch, kteří byli svědky života a skutků
Ježíše Krista. Měl plnit povinnosti, vyplývající z úradu,
který zastával Jidáš.

**12. Kdo byl zvolen místo Jidáše? Jakým způsobem? V.
23—26.**

O Matějovi nám NZ nic dalšího neříká. Nevíme, kde
pracoval a kde zemřel, neexistuje ani žádná tradice o tom-
to apoštolu. Vyvolení Matěje nám poněkud osvětluje
organizaci církve. Měl vyplnit mezeru po Jidášovi a být
svědkem Kristova vzkříšení. Nic jiného nečteme. Tito
svědkové neměli uplatňovat v církvi nějakou nadvládu,
nýbrž měli svědčit o Kristu.

Ten, kdo kráčí ve šlépějích apoštolů, nezískává žádnou
nadřazenou duchovenskou moc, nýbrž duchovní společen-
ství s církví věřících. Život, vyznačující se velkou vírou
a získáváním duší pro Krista, je pravým důkazem
apoštolství. Teprve tím se věřící lidé stávají následov-
níky prvních učitelů evangelia.

K přemýšlení: Očekáváme toužebně na splnění
Kristova zaslíbení pro naši dobu jako kdysi učedníci?
K čemu nás vede myšlenka na brzký příchod Ježíše Krista
v osobním životě? Plníme velký evangelizační příkaz Spa-
sitele?

Vylití Ducha svatého

Zlatý verš: Skut. 2, 33.

Na čekající a modlící se učedníky sestoupil Duch v plnosti. Naplnil zcela jejich srdce. Bůh se tak mocně zjevil své církvi. Pod vlivem Ducha svatého bylo slyšet slova pokání a vyznání, spojená s dikuvzdáním za odpuštění hříchů.

Kristus vstal v den, kdy byl Pánu předkládán ječný snopek prvotin; byl to den, následující po prvé sobotě nekvašených chlebů (3. Moj. 23, 10–12; 1. Kor. 15, 20). Padesát dnů později byly letnice. Kristus se učedníkem zjevoval po čtyřicet dnů po zmrtvýchvstání, pak vstoupil na nebesa. Proto uplynulo od nanebevstoupení Páně do vylití Ducha svatého deset dnů, které věřící prožili na modlitbách a pečlivým zpytováním srdcí.

SESTOUPENÍ DUCHA SVATÉHO

1. Jaké úzké společenství měli učedníci o letnicích z. 31 po Kristu? Skut. 2, 1.

2. Jak projevil Duch svatý svůj příchod? v. 2, 3.

- a) Zvuk mohutného větru.
- b) Dům byl naplněn jeho přítomností.
- c) Nad hlavami učedníků se ukázaly ohnivé jazyky.
- d) Učedníci pak začali mluvit cizími jazyky.

3. Jakou duchovní mocí obdařil Duch svatý apoštoly?
Skut. 2, 4. Srov. 1, Kor. 12, 28.

Nebyl to dar slyšení, ale mluvení, prospěšný ve službě

evangelia. Nebylo to také nějaké nesmyslné žvatlání. Viz 1. Kor. 14, 1—30. Tehdejší shromáždění lidé zastupovali vlastně veškeré tehdy známé národnosti. Každá národnost měla přirozeně i svou řeč. Tato rozdílnost jazyků by byla pro zvěstování evangelia velikou překážkou. Bůh proto předivně doplnil nedostatek apoštolů. Duch svatý pro ně vykonal to, co by ve své síle nedokázali ani za celý život. Mohli nyní všude zvěstovat pravdu evangelia v jazyce lidí, jimž chtěli vydávat svědectví. Tento předivný dar byl mocným důkazem pro svět, že poslání apoštolů má pečeť nebes. Od té chvíle měli učedníci čistou, jednoduchou a přesnou výslovnost nejen ve svém, nýbrž i v cizím jazyce.

4. Z kterých vzdálených zemí byli všichni ti Židé, shromáždění v Jeruzalémě? Skut. 2, 6—12.

Židé byli rozptýleni téměř do všech částí tehdejšího známého světa. Obvykle mluvili jazykem národa, v kterém žili. Mnozí byli právě nyní v Jeruzalémě, kde se konaly různé náboženské slavnosti.

PETROVA OBHAJOBA

5. Jak dokázal Petr, že činnost učedníků vyplývá z Ducha svatého, nikoli z opilství? Skut. 2, 15. 16. Srov. Efez. 5, 18.

Za časů Ježíše Krista počítali Židé hodiny dne a noci zvlášť. Den měl dvanáct hodin, které se počítají od východu slunce, a stejný počet hodin měla noc, začínající západem slunce. Viz Mat. 20, 3—9; Jan 1, 39; 4, 6. 52; Skut. 23, 23. Třetí hodina dne odpovídá asi 9. hodině dopolední podle našeho počítání.

6. Které starozákonné proroctví předvídá v liturgii Ducha? Skut. 2, 17—18. Srov. Jer. 31, 2, 28. 2

7. Koho obvinil Petr z ukřižování Pána Ježíše? Skut. 2, 22. 23.

8. Proč nemohla smrt Krista' držet? v. 24.

Lidská moudrost nemůže objasnit tajemství Kristova vzkříšení. Když u Kristova hrobu zazněl hlas mocného anděla, pravící: „Otec tě volá“, vyšel Spasitel z hrobu v síle vlastního života. Nyní se potvrdila pravdivost jeho slov: „Pokládám život svůj, abych jej zase vzal. Mám moc jej položit, mám moc jej opět vzít.“ Nyní se naplnilo proroctví, o němž mluvil kněžím a zákoníkům: „Zničíte chrám tento, a ve třech dnech jej vzdělám.“ Jan 10, 17–18; 2, 19.

Kristus byl bezhříšný, proto jej smrt nemohla držet. Řim. 6, 23; Luk. 23, 4–14; Jan 10, 4, 6; 1. Petra 2, 22. Kdyby se při Kristu našel jediný hřích, kdyby v něčem podlehl satanu, aby ušel strašným mukám, ďábel by jásal.

9. Které verše Písma uváděl Petr na důkaz toho, že Kristus nemohl zůstat v hrobě? Skut. 2, 25–28. 30–32. Srov. Ž. 16, 8–11.

Výraz „pólo“ zní v řeckém originále „hádes“, což znamená „místo mrtvých“. Správněji by bylo použít výrazu „hrob“. Petr mluvil o Davidovi, kterého si Židé vážili jako svého národního patriarchu. Na jeho případu dokázal, že Ježíšovo vzkříšení bylo předpověděno.

10. Co dokazuje, že žalmista nemluvil o sobě? Skut. 2, 29, 34.

11. V jaké souvislosti je podle Petrových slov vylití Ducha s Kristovým zasednutím po Otcově pravici? v. 33–36.

Kristovo nanebevstoupení bylo pro učedníky zname-

ním, že přijmou slíbené požehnání. Měli na ně čekat, a teprve pak mohli začít pracovat. Když Kristus prošel branami nebes, byl slavnostně korunován. Jakmile byl tento slavnostní akt ukončen, sestoupil Duch svatý v hojnosti na učedníky, a Kristus byl skutečně oslaven slávou, kterou měl u Otce od věčnosti. Vylitím Ducha o lemnících nebesa prohlásila, že Vykupitel převzal svůj královský úřad. Dle svého příslibu seslal svým následovníkům Ducha svatého na znamení, že převzal jako kněz a král veškerou autoritu na nebi i na zemi.

CESTA SPASENÍ

12. Jak zapůsobilo Petrovo kázání a působení Ducha sv. na posluchače? Skut. 2, 37.

Kněží a starší nyní slyšeli obvinění učedníků, že ukřižovali Syna Božího. Zachvěli se. Lidé byli usvědčeni, a začali mít strach. Mezi posluchači byli zbožní a upřímní Židé. Slova mluvícího byla provázena takovou mocí, že byli přesvědčeni, že Ježíš byl skutečně Mesiáš.

13. Co měli činit zdrcení posluchači, když chtěli dosáhnout spasení? Jaký účinek mělo Petrovo kázání? Skut. 2, 38–41. a 47b.

Petr jim poukázal na stupně, vedoucí ke spasení:

- a) Pokání, totiž změnu mysli a srdce, čili změnu celého dosavadního života (2. Kor. 7, 9–11).
- b) Křest neboli ponoření do vody, na znamení obmytí hříchů a vzniku nového života (Řím. 6, 3–7).
- c) Přijetí Ducha svatého, nutný předpoklad křesťanského života (Řím. 8, 11–14).

ROZVOJ CÍRKVE

14. Jakými skutky věrnosti a posvěcení se vyznačovala církev po vylití Ducha? Skut. 2, 42. 43. 46. 47.

- a) Rádila se učením apoštolů.
- b) Vytvořila bohabojné společenství.
- c) Měla častou účast na Večeři Páně.
- d) Velebila Boha.
- e) Zůstávala věrná Ježíšovu učení.
- f) Projevovaly se v ní „divy a zázraky“.

15. Jak pečovala mladá církev o potřebné věřící? Skut. 2, 44. 45.

Mnozí přišli následkem pronásledování od Židů o domov a přátele, a proto bylo nutno opatřit jim pokrm a přístřeší. Věřící, kteří měli majetek a peníze, obětovali ochotně ve prospěch potřebných.

K přemýšlení: Potřebujeme i my dnes vylít Duha jako apoštolové? Zkoumáme horlivě proroctví Písma, abychom mohli vždy podat vhodné vysvětlení pro přítomnou dubu? Čemu se chceme naučit ze zkušeností prvokřesťanské církve?

3. úloha — 19. októbra 1968

Uzdravenie chromého

Základný verš: Sk. 3, 19.

K chrámovým dverám zvaným Krásne prinášali každodenne chromého žobráka, ktorý prosil o almužnu. Aký to protiklad! Na jednej strane mohutné, krásne, majstrovsky zhotovené dvere, ktoré mali prispieť k nádhere veľkolepého chrámu, a na druhej strane v ich blízkosti leží

úbohý, zmrzáčený, bezmocný žobrák, dovolávajúci sa súcitu okoloidúcich. Také protiklady uviedol na svet hriech.

OKOLNOSTI UZDRAVENIA

1. Kam sa šiel Peter s Jánom modliť, keď došlo k uzdraveniu chromého? Prečo? Sk. 3, 1. 2.

Kresťania zo Židov chodili v apoštolskej dobe ešte do chrámu a v synagógach se zúčastňovali i sobotných bohoslužieb. (Sk. 15, 19–21.) Tak to bolo ešte niekoľko rokov po Kristovej smrti, keď všetky obradné symboly stratili zmysel. Porovnaj Dan. 9, 24–27 a Mat. 27, 50. 51.

2. Čo odpovedal Peter chromému žobrákovi? Sk. 3, 3–6.

Na príklade apoštolov Petra a Jána vidíme, že je nutné, aby v srdci pracovníkov evanjelia osobne vladol Ježiš Kristus. Ak Ho prijmu, získajú s Ním všetky ostatné dary.

3. Ako prejavil uzdravený svoju vďačnosť? V. 8. 9.

VPLYV ZÁZRAKU

4. Ako sa tento div rozhlásil? V. 10. 11.

5. Komu vzdal Peter česť za to, čo sa stalo? V. 12. 13. 16. Porovnaj Ján 15, 5; Fil. 4, 13.

PREDNOST EVANJELIA

6. Z čoho obvinil Peter Židov? Sk. 3, 14. 15. Porovnaj Sk. 2, 23.

7. Akú nádej dal apoštol zarmúteným poslúcháčom? Sk. 3, 17–19a. Porovnaj Sk. 2, 38.

8. Co bolo prorokované o Kristu? Sk. 3, 18. 22–24.
Porovnaj Iz. 53; Ž. 22; Zach. 13, 6. 7.

9. Na ktorú významnú udalosť nás má pripraviť pokánie?
Sk. 3, 19–21.

Slávne dielo evanjelia nemá byť ukončené slabším prejavom Božej moci, než akým sa vyznačovalo jeho zahŕňanie. Proroctvá, ktoré sa naplnili pri jarnom dáždi na začiatku kresťanského veku, majú sa opäť naplniť pri jeho závere v neskorom dáždi. To sú „časy osvieženia“, o ktorých hovoril apoštol Peter: „Preto kajajte a obráťte sa, aby vám boli zahladené hriechy, prišli vám časy duchovného osvieženia od Pána... a poslal predurčeného Krista Ježiša.“

Pán ukázal, že nikto nebude mať podiel na „osviežení“, kto nezvŕtá nad každým zlým sklonom, milovaním sveta, nad každým zlým slovom a činom. Musíme sa preto čo najbližšie privinúť k Pánovi a čo najvrúcnejšie usilovať o prípravu, ktorá nám umožní obstáť v Jeho deň. Nezabudnime, že Boh je svätý a že v Jeho prítomnosti obstoja len sväté bytosti.

10. Akú službu koná dnes Kristus v nebi? Aké má postavenie? Sk. 3, 21; Žid. 9, 24. Porovnaj Žid. 4, 14–16; 5, 5–10; 7, 24–28; 1. Tim. 2, 5.

ZASLÚBENIE ZMLUVY

11. Aké prednostné postavenie mali mať Židia? Sk. 3, 25a. Porovnaj Rim. 3, 1–4.

12. Ktoré zaslúbenie, dané Abrahámovi, Kristus splnil? V. 25b.

13. Ktorý ľud najprv dostal evanjelium novej zmluvy? Sk. 3, 26. Porovnaj Rim. 2, 9. 10.

Židia sa líšili od ostatných národov tým, že sa hlásili k jedinému Bohu — Stvoriteľovi. Okúsili Jeho zvláštnu milosť, avšak zhubne na nich vplývalo milovanie sveta a ziskuchtivosť. Neplnili Božie požiadavky a žili pokrytecky. Podobali sa peknému stromu bez ovocia. Židovské náboženstvo bolo na pohľad skutočne krásne: malo veľkolepý chrám, posvätné oltáre, kňazov a dojemné obrady. Chybela mu však pokora, láska a dobrota.

Premýšľajme: Zamysleli sme sa nad zmenou učeníkov pod vplyvom Kristovho Ducha? Zazili sme aj my podobnú premenu povahy? Vieme sa kajať tak, že účinky toho preniknú do všetkých podrobností nášho života? Nepodobáme sa niekedy i pri svojom veľkom poznaní starozákonnému Izraelovi?

4. úkol — dne 26. října 1968

První pronásledování

Zlatý verš: Skut. 4, 12.

Kněží byli kázáním apoštolů nesmírně pobouřeni. Hněvali se hlavně proto, že se učedníci odvažovali poučovat lid o věcech, jež jim přinášeli oni. Cítili se dotčeni, že neučení lidé z Galileje, kteří ani kněžství nebyli, se opožávají vystoupit jako učitelé náboženství. Kněží byli přesvědčeni, že musí bdít nad zájmy lidu a rozhodovat, kdo smí národ poučovat. Lidé z řad duchovenstva neradi uznávají práci těch, které sami nepověřili.

ODPOR PROTI EVANGELIU

1. Proč byli apoštolové uvězněni? Skut. 4, 1—3.
2. Jak požehnal Bůh kázání apoštolů? v. 4.
3. Co se tázali apoštolů židovští představitelé? v. 5—7.

Z jejich dotazu vysvítá, jakoby apoštolové uzdravili chromého nějakým kouzlem, v něž tehdejší lidé věřili. Proto chtěli od apoštolů důkaz, kdo je k tomu pověřil. Výslech byl před židovskou radou sedmdesáti starších. Byla to nejvyšší židovská autorita, neměla však přímý politický vliv, jelikož v Palestině vládli Římané.

4. Jaký důkaz zde byl, že muž byl skutečně uzdraven?
Skut. 4, 14. 21b, 22.

Muž byl uzdraven před zraky mnoha modlitebníků a chrámových dveří. Skut. 3, 2. Jakmile byl uzdraven, vyskočil a pospíchal s jásánin a chvalozpěvy do chrámu, kde ho mnozí viděli. Skut. 3, 7—10. Byl rovněž přítomen výslechu před židovskou radou, jakožto viditelný důkaz zázraku.

STÁLOST V PROTIVENSTVÍ

5. Kde čerpal Petr sílu v této zkoušce? Skut. 4, 8a.
6. Komu vzdávali apoštolové čest za zázrak uzdravení?
v. 8—10.

Tato odvážná obhajoba udivila židovské vůdce. Byli přesvědčeni, že učedníci strachy couvnou, když je předvedou před radu. Ale učedníci mluvili jako dříve Kristus — s přesvědčující mocí, jež umlčela členy rady. Petr prohlásil o Kristu zcela nebojácně: „To je ten kámen,

za nic položený od vás stavitelů, kterýž jest hlavou úhelní.“

7. Z jakého zločinu obvinil Petr židovské vedoucí? Skut. 4, 10. 11. 25--28. Srov. Skut. 2, 23; 3, 13--15.

KRISTUS. NÁŠ JEDINÝ SPASITEL

8. Kterou vzácnou pravdu evangelia vyslovil Petr? Skut. 4, 12.

Lék na hříchy získáme tím, když se uchopíme Krista a přivlastníme si jeho zásluhy. Bez pomoci Ducha Božího nemůžeme ani činit pokání. Písmo praví o Kristu: „Toho povýšil Bůh svou pravicí za panovníka a vykupitele, aby dal změnu smýšlení a odpuštění hříchů izraelskému národu.“ Skut. 5, 31. Pokání pochází od Krista právě tak jako odpuštění.

Jak tedy docházíme spasení? „Jako Mojžíš povýšil hada na poušti“, tak byl povýšen i Syn člověka, aby každý, kdo byl sveden a uštknut hříchem, měl možnost vzhlednout ke Kristu, a žít věčně.

9. Co poznali členové rady na apoštolech? v. 13.

EVANGELIUM OPĚT ZVĚSTOVÁNO

10. Co odpověděli apoštolové, když obdrželi zákaz zvěstovat Krista? v. 18--20.

Bible nás nevybízí k tomu, abychom se stavěli proti nařízením odpovědných činitelů. Uvažujme pečlivě o každém svém promluveném či psaném slovu, abychom nebudili dojem, že jsme proti zákonu a pořádku. Nemáme mluvit ani činit nic, co by nám zbytečně uzavíralo pokojnou cestu za Kristem. Vždyť musíme kráčet vpřed ve jménu Ježíše Krista a hlásat svěřené nám pravdy!

11. Zač se modlili apoštolové? v. 29. 30.
12. Jak vyslyšel Pán jejich modlitbu? v. 31.
13. Jak se projevila jednota církve v duchovních otázkách? v. 32.
14. O čem svědčili apoštolové? S jakým úspěchem? v. 33.

Pracovali tak, že v církvi přibývalo mnoho vyvolených mužů, kteří přijavše slovo pravdy, zasvětili mu svůj život. Pak sami přinášeli jiným naději, jež naplňovala jejich srdce pokojem a radostí. Žádné hrozby je nemohly zadržet ani zastrašit. Tak mocně se může Bůh přiznat k dílu těch, kteří se dají vést jeho Duchem.

Zaslíbení Ducha svatého platí pro všechny lidi všech ras a v každé době. Kristus prohlásil, že vliv sv. Ducha má jeho následovníky provázet až do konce.

K přemýšlení: Jak snášíš protivenství pro pravdu? Je na tobě vidět, že chodíš s Ježíšem? Učme se z jednoty prvních církví!

5. úkol — dne 2. listopadu 1968

Působení Ducha Božího

Zlatý verš: Efez. 4, 30.

Věřící byli „jednoho srdce a jedné mysli“. Všichni měli jeden společný zájem — úspěch svěřeného poslání, a v jejich životě nebylo místo pro lakomství. Milovali

své bratry a dílo Boží víc než peníze a majetek. Také i jejich skutky dokazovaly, že si cenili záchranu duší lidských víc než pozemského bohatství.

Ostrým protikladem upřímné štědrosti tehdejších věřících bylo chování Ananiáše a Zafiry. Jejich zkušenost, jak ji zaznamenává Písmo, je temnou skvrnou v dějinách prvotní církve.

ŠTĚDROST CÍRKVE

1. Co mluví Písmo znovu o štědrosti věřících? Skut. 4, 34. 35. Srov. 2. Kor. 9, 7.

Nesmíme se domnívat, že každý, kdo se stal křesťanem, prodával ihned veškerý svůj majetek. Zdá se však, že tak v případě potřeby činili. Zřekli se ochotně všeho ve prospěch potřebných bratří. Z případu Ananiáše vysvítá, že nikdo nebyl povinen tak učinit, ani apoštolové nikoho nenutili. Skutečnost, že je zde zvláštní zmínka o Josesovi (v. 36) dokazuje, že odřeknutí se majetku rozhodně nebylo všeobecné. On byl jedním takovým příkladem, jakých bylo zajisté víc. Toto místo Písma nám chce ukázat, že věřící se zřekli ochotně všeho, co bylo nutné, ab bylo postaráno o chudé.

2. V čem byl protiklad povahy Barnabáše a Ananiáše i Zafiry? Skut. 4, 36 až 5, 2.

Zde máme na jedné straně ochotného a upřímného věřícího, na druhé straně výstrahu a ukázkou pro všechny časy, že mezi pšenicí bude vždy i koukol. Potvrzují nám to, že až do konečného třídění v den Páně bude pravda smísena s bludem, a pokrytci s opravdovými Božími služebníky.

PODVO D ANANIÁŠ E A ZAFÍ R Y A JEJICH TREST

3. V čem se vlastně Ananiáš a Zafíra dopustili podvodu? Skut. 5, 2—4.

4. Koho obelhali v první řadě? v. 3. 4. 9.

Bůh nenávidí pokrytectví a faleš. Ananiáš a Zafíra se dopustili podvodu vůči Bohu, lhali Duchu svatému, a stihl je okamžitý a strašný trest.

5. Proč byla potrestána Zafíra? v. 7—9.

6. Jaký velký trest postihl lstivou dvojici? v. 5. 6. 9. 10.

Bůh uznal ve své nekonečné moudrosti za vhodné zasáhnout tak ostře proto, aby mladá církev byla uchována před mravním úpadkem. Členů velmi přibývalo. Církev by nesmírně utrpěla, kdyby rychlým přírůstkem duší získávala neobrácené muže a ženy, kteří by ve skutečnosti nesloužili Bohu, nýbrž mamonu. Tento rychlý soud dokázal, že člověk nemůže Boha oklamat, že Bůh odhalí i skrytý hřích srdce a že nebude posmíván. Měl být pro církev výstrahou, aby se varovala přetvářky a pokrytectví a aby se neodvažovala okrádat Boha.

7. Jak přijala církev trest nad Ananiášem a Zafírou? Skut. 5, 11a.

V L I V N A C Í R K E V A N A V E R E J N O S T

8. Jak to působilo na věřící a na ostatní veřejnost? v. 11. 13b.

Bůh chtěl, abychom z tohoto přísného trestu nad přestupníky poznali, že nenávidí pokrytectví a podvod, a po hrdá jím. Tím, že Ananiáš a Zafíra předstírali, že dali

vše, lhali Duchu svatému, a připravili se o časný i věčný život. Tentýž Bůh, který potrestal je, odsuzuje i dnes veškerou faleš. Lživé rty jsou mu ohavností.

V případě Ananiáše a Sáfiry byl podvod potrestán okamžitě. Tentýž hřích se často opakoval v pozdějších dějinách církve, a setkáváme se s ním i dnes. Ale ačkoli snad není provázen viditelným projevem Boží nelibosti, není Bohu o nic méně odporný než za dnů apoštolských. Výstraha dána byla a Bůh jasně ukázal, jak tento hřích nenávidí. Propadne-li někdo pokrytectví a lžetě, může být ujistěn, že ztratí život věčný.

9. Kdo se bál připojit se k apoštolům? Skut. 5, 13a.

„Jiný“ znamená v tomto případě vlivné a vedoucí židovského národa, ale „lid“ nebyl židovská veřejnost, s radostí naslouchal poselství evangelia.

ZVĚSTOVÁNÍ EVANGELIA

10. Kde vydávali apoštolové svědectví? Skut. 5, 12b.

11. Co vzbudilo ještě větší zájem a úctu lidu? v. 12a.

12. Jak rozsáhlé bylo dílo uzdravování? v. 15, 16.

Poznáváme, že to bylo skutečně mohutné dílo. „Ložec“ představují nábytek majetnějších nemocných. „Nosidla“, na nichž byli přinášeni chudí, nebyla tak okázalá.

13. Jaký to mělo účinek? v. 14.

Učedníci pokračovali směle v hlásání evangelia. Ukazovali Židům na Ježíše Krista, na jeho dílo a poslání, ukřižování, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení. Kněží a starší naslouchali s úžasem jasnému, nebojácnému svědectví učedníků. Apoštolové působili mocně jako jejich

zmŕtvýchvstalý Spasiteľ, a jejich dílo bylo provázeno znamenímí a zázraky, takže počet věřících denně rostl.

K přemýšlení: Zkoumejme důkladně své nitro, abychom při sobě netrpěli ani stín pokrytectví a falše. Příslušnost k církvi neuchrání před následky nepoctivosti. Proč okoušíme dosud tak málo projevů Boží předivné moci v našem soukromém i sborovém životě? Snažme se mít ducha prvních křesťanů!

6. úloha — 9. novembra 1968

Druhé prenasledovanie

Základný verš: Sk. 5, 29.

Po smrti Ananiáša a Zafiry bola v cirkvi veľká bázeň Božia a učeníci širili zvesť o Kristu verejne a nebojácne. To pobúrilo židovských vodcov, ktorí sa tvrdohlave stavali proti pravde. Pán Boh však poslal na pomoc svojho anjela. Táto úloha hovorí o tom, ako apoštolovia hlásali evanjelium cez všetky prekážky. Boha máme poslúchať predovšetkým. Židovský teológ Gamaliel rieši situáciu kompromisne.

UVÄZNEŇE A VYSLOBODENIE APOŠTOLOV

1. Čo sa prihodilo apoštolom v dôsledku predchádzajúcich udalostí? Sk. 5, 16—18.
2. Kto prišiel apoštolom na pomoc? V. 19.
3. Kam mali ísť? Čo mali kázať? V. 20. 21a.

ZÁMER ŽIDOVSKÝCH STARŠÍCH

4. Čo robili židovski vodcovia, ktorí nevedeli, že apoštolovia sú už na slobode? Čo sa dozvedeli? V. 21b. 22. 23. 25.

Kňazi a starší si uvedomovali, že mnohí z ľudu, aj keď nie sú kresťanmi, majú už dosť kňazskej nadvlády a túžia po zmene. Obávali sa, že ak títo nespokojenci príjmu Ježišovo učenie, obráti sa hnev ľudu proti nim. Obávali sa tiež, že sa budú musieť zodpovedať za Kristovu smrť. Rozhodli sa, že tomu zabránia násilím.

5. Čoho sa obával veliteľ chrámovej stráže? V. 26.

Ľud bol naklonený apoštolom. Keby so vojaci dopustili násilia alebo nápadne odviekli apoštolov, nastal by zmätok a krviprelivanie. Avšak ani apoštolovia nechceli budiť pozornosť. Chceli dokázať, že sa nestavajú odbojne proti zákonu zeme, ale že ich rešpektujú, pokiaľ im to ich svedomie dovoľí.

6. Z čoho obvinili židovskí vedúci apoštolov? V. 27. 28.

Veľkňazove slová boli nakoniec nechceným uznaním horlivej činnosti apoštolov. Pri vypočúvaní či prenasledovaní kresťanov je dobre, keď ich nepriatelia nemôžu viníť z ničoho iného než z toho, že horlivo a úspešne šíria svoje náboženstvo.

7. Ktorú dôležitú zásadu náboženskej slobody vyslovil vtedy Peter? V. 29.

Keď sa roku 1529 zišli nemecké kniežatá na špýrskom sneme, bol tam prečítaný i cisárov dekrét, obmedzujúci náboženskú slobodu a zakazujúci reformáciu. Zdalo sa, že niet výhľadov na úspech, nádej veriacich klesla. Príjmu kniežatá tento výnos? Viedlo o záležitosť celosvetového

významu. Protestanti vtedy na sneme jasne a rozhodne prehlásili: „Cisársky dekrét neprijmeme. Vo veci svedomia väčšina nerozhoduje.“

Zástava pravdy a náboženskej slobody, ktorú niesli zakladatelia cirkvi evanjelia a Boží svedkovia po celých nasledujúce stáročia, bola zverená nám veriacim. Zodpovednosť za tento dar spočíva na nás, ktorým Boh oznámil pravdu.

Z V E S T O V A N I E E V A N J E L I A

8. Z čoho Peter znovu obvinil Židov? Sk. 5, 30b. Porovnaj Sk. 2, 23; 3, 13–15; 4, 10.

9. Kto vzkriesil Ježiša z mŕtvych? Sk. 5, 30a. Porovnaj Fil. 3, 7–11.

10. Prečo Boh povýšil Ježiša za vládcu a vykupiteľa? Sk. 5, 31.

Ježiš opustil slávny trón na výsostiach a zostúpil do najväčšej biedy. Po svojom zmŕtvychvstaní a nanebevstúpení:

- a) zastáva najprednejšie miesto v nebi,
- b) zachraňuje tých, čo v Neho uverili,
- c) prijíma dobrovoľnú poctu a službu lásky od vykúpených.

11. Kto svedčí o zásluhách osláveného Spasiteľa? Sk. 5, 32a.

Duch Svätý, Boží svedok, pôsobí na ľudské srdcia dodnes. (Ján 16, 7.) Z obrátených veriacich stávajú sa v silu Ducha Svätého neohrození svedkovia, ktorí dokazujú aký vplyv má Spasiteľ na srdce človeka a na zmenu jeho povahy.

12. Čo dáva Boh tým, ktorí Ho poslúchajú? V. 32b.

Nezvratným potvrdením pravdy apoštolskej zvesti ako aj celého kresťanského náboženstva bola okolnosť, že Duch Svätý dal cirkvi pozoruhodné dary (11. kap. 1–4), ktorých pôsobenie prebudilo a obrátilo veľké množstvo ľudí (2, 41; 4, 4; 5, 14). Božia prítomnosť bola tak zjavná, že ľudia nemohli o pravdivosti ich slov pochybovať. Tento dôkaz bol tak presvedčivý, že i nepriatelia poznali, že učenie apoštolov je pravé.

VYSLOBODENIE APOŠTOLOV

13. Ako sa postavil Gamaliel na stranu apoštolov? Sk. 5, 33–39.

14. Čo museli apoštolovia aj po prepustení vytrpieť? V. 40.

Pri bičovaní Židia priviazali odsúdeného v synagoge ku stĺpu. Vykonávateľ trestu mal korbáč s tromi remienkami. Neďaleko stál úradník, ktorý za každým úderom prečítal určitú časť zo zákona. 13 ťahov týmto korbáčom vydalo za 39 úderov. Taký trest vytrpeli apoštolovia po výsluchu.

Premýšľajme: Nepotrebuje viac apoštolskej znužlosti? Čo tvorí základ náboženskej slobody? Chceme byť Ježišovými svedkami za všetkých okolností?

Sedm diakonů

Zlatá verš: 1. Kor. 14, 40.

První církev tvořili lidé různých společenských tříd a nejrůznějších národností. V době, kdy doslo k vylití Ducha svatého o letnicích, tvořili křesťanskou obec v Jeruzalémě domácí Židé — Hebreové, jimž byla mateřštinou aramejšтина, a Židé přistěhovalí — helénisté. Kralický překlad užívá slova Řekové. Tito „Řekové“ mluvili tehdy všeobecně rozšířenou řečtinou. Prvotní křesťané se starali o své členy i po stránce sociálního zabezpečení, zvláště u opuštěných vdov. Když učedníků přibývalo, podařilo se satanu vzbudit podezření tzv. „Řeků“, kteří na svých duchovních pastýřích začali vyhledávat chyby a nedostatky. Tak došlo k „reptání Řeků proti Židům“. Zdálo se jim, že řecké vdovy nejsou tak dobře podporovány. Jakákoli nerovnost by nebyla ve shodě s duchem evangelia, a apoštolové určitě nikomu nenadržovali. Ale satanu se podařilo vzbudit podezření. Musíme se proto snažit, abychom co nejdříve odstranili veškeré příčiny k nespokojenosti, aby nepřítel neřádal, že může mezi věřícími rozsévat rozpory.

K Á Z Á N Í E V A N G E L I A

1. Z čeho se radovali vysvobození apoštolové? Skut. 5, 41.

Zdá se, že všichni, kteří jsou přesvědčeni o pravdě, mají radost, když pro ni trpí. Ale zde se jedná ještě o víc. Dvanáct apoštolů nemohlo zapomenout na Ježíšovo bláhoslavenství; nyní po prvé cítili, že se mohou „radovat a veselit, poněvadž trpěli tak jako proroci před nimi

(Mat. 5, 11. 12). Trpěli pro jméno Páně, pro Místra, který je miloval a kterého si i oni zamilovali.

2. Jaké poselství přinesli apoštolové a kde? v. 42.

PÉČE O POTŘEBNÉ

3. Co znamená „vezdejší přislubování“? Skut. 6, 1b.
Srov. Skut. 2, 44. 45 a 4, 34. 35

Chudí přicházeli každý den a byli zaopatřováni vším, co k životu potřebovali. Byly to štědré dary věřících.

4. Kdo reptal, a proti komu? Skut. 6, 1a.

5. Kteří lidé v církvi byli zdánlivě zanedbáváni? v. 1b.

V době, kdy se začalo zvěstování evangelia, používali Židé-helénisté v synagogách řeckého překladu Starého zákona, zvaný Septuaginta. Právě proto se jim říkalo helénisté, nebo jak praví náš překlad, Řekové. Tito Židé se narodili v „rozptýlení“. Do Jeruzaléma přicházeli na velké židovské svátky. Viz Skut. 2, 5. 9–11. Je pochopitelné, že mezi těmito dvěma skupinami Židů mohlo dojíti snadno k neshodám.

6. Jaké pracovní rozdělení ustanovili apoštolové? Skut. 6, 2–4.

USTANOVENÍ SEDMI DIAKONŮ

7. K čemu vlastně byli určeni noví činovníci v církvi? v. 2b. 3.

Ze slova „stolům“ vysvítá, že potřební byli denně obdarovávání jídlem, případně šatstvem, Apoštolové si uvědomili, že tuto běžnou práci může vykonávat jakákoli poctivá, spolehlivá osoba, nikoli oni sami. Vždyť jím byly

sveřeny dary Ducha, a na nich spočívala tíha odpovědnosti za šíření evangelia.

8. Jaké vlastnosti měli mít noví činovníci? v. 3; 1. Tim. 3, 8–13.

Diakoni měli mít vlastnosti, jež má církev vždy od svých činovníků očekávat. Diakoni měli být dobropověstní (poctiví), plni Ducha svatého a moudrosti (rozumní).

9. Kdo byl ustanoven? Kdo provedl volbu? Skut. 6, 5.

Všech sedmi mužů mělo řecká jména. Zdá se tedy, že zvoleni byli právě Židé-helénisté. Měli jednat odpovědně a ohleduplně zvláště s těmi, kteří se cítili zanedbávání. Jeden z těchto sedmi byl prozelyta, pohan, obrácený na židovskou víru. Volbu provedlo „všechno množství“.

10. Jak byli tyto noví členové pojmenováni? Fil. 1, 1; 1. Tim. 3, 8.

Katolický překlad užívá slova jáhen. V řeckém původním znění je slovo „diakonos“ (diakon), a znamená to služebník neboli sluha.

11. Jak byli diakoni k svému úřadu odděleni? Skut. 6, 6.

Obřad vzkládání rukou nepřidal diakonům nové ctnosti nebo zásluhy. Byl to uznávaný způsob oddělení k určité práci a uznání autority příslušného úřadu.

POKROK EVANGELIA

12. Jak se nyní projevil pokrok ve zvěstování evangelia? v. 7a.

**13. Která část Židů přijímala nyní hroudně evangelium?
v. 7b.**

Je pozoruhodné, že teď začínala velká část židovských kněží chápat směrčí dílo Krista jakožto velekněze, a přijala jej za svého osobního spasitele.

14. Jaké duchovní vlastnosti měl Štěpán? Jaký vliv mělo jeho dílo? v. 8.

Ukamenování Štěpána, k němuž záhy došlo, označuje ukončení 70 týdnů z Dan. 9, 24—27. Kristus, náš velekněz, započal své dílo v nebeské svatyni. — Božím služebníkům se nedostává od světa cti a uznání. Štěpán byl ukamenován proto, že kázal Krista, ukřižovaného. Pavel byl uvězněn, bit, kamenován a posléze usmrcen proto, že byl věrným Božím svědkem mezi pohany. Apoštol Jan byl vypovězen na ostrov Patmos „pro slovo Boží a pro svědectví Ježíše Krista“. To nám ukazuje, jak dokázali být lidé v Boží síle vytrvalí a věrní. Je to mocným svědectvím toho, že se můžeme spolehnout na Boží zaslíbení, na jeho stálou přítomnost a udržující milost.

K přemýšlení: K čemu může dojít při větším počtu členů? Můžeme se z apoštolského řešení něčemu přiučit? Máme jako činovníci sboru vlastnosti prvotních bratří? Jsme trpěliví v nesnázích?

Třetí pronásledování — umučení Štěpána

Zlatý verš: Skut. 7, 56.

Kněží a starší nemohli odolat jasné a klidné Štěpánově moudrosti. Rozhodli se proto ke krutému zákroku. Jednak tím ukojili vlastní nenávist, a pak doufali, že jiní budou mít strach přijmout Štěpánovu víru. Podplatili svědky, kteří měli falešně svědčit, že slyšeli Štěpána mluvit rouhavá slova proti chrámu a zákonu.

ŠTĚPÁNOVA ČINNOST A ZATČENÍ

1. V kterých synagogách přednášel Štěpán evangelium?
Skut. 6, 9.

Štěpán uměl dobře řecky a znal obyčeje a způsoby Řeků. Proto měl možnost kázat evangelium v synagogách řeckým Židům.

2. Která vážná obvinění byla vznesena proti Štěpánovi?
v. 11. 13. 14. Srov. Mat. 26, 59—61.

Nepochybujeme, že tito řečtí Židé nesmírně lpěli na Mojžíšově zákonu a že se obávali Štěpánova učení. Nenáviděli křesťanství proto, že vlastně potíralo jejich záměry. Kdyby stavěli na Mojžíšově zákonu rozumně a bez vedlejších úmyslů, uvítali by Kristovo evangelium, protože je vlastně naplněním zákona. Kdyby chovali k Boží pravdě posvátnou úctu, nesnažili by se zdůrazňovat Mojžíšova ustanovení násilím, nespravedlností a podvodem.

Židé při různých příležitostech podpláceli římské úřed-

níky, aby přehlédlí případy, v kterých si vzali zákon do rukou sami a kdy vězně vyslyšali, odsoudili a popravili podle svých národnostních zvyků. Štěpánovi nepřátelé neochybovali o tom, že se jim klidně zas takové jednání podaří. Rozhodli se, že budou následky riskovat, proto Štěpána zajali a předvedli před radu k výslechu.

3. Kterou pravdu evangelia Štěpán zvlášť předkládal?

Skut. 6, 13.

Jelikož celý obřadní systém poukazoval na Krista, proto neměl bez něj cenu. Když Židé vydali Krista na smrt, zavrhlí tím vše, co dodávalo významu jak chrámu tak i bohoslužbám. Chrám již nebyl posvátný, a byl odsouzen k zániku. Od ukřižování neměly chrámové oběti a vykonávané bohoslužby smysl. Židé byli jako Kain: jejich oběti nevyjadřovaly víru ve Spasitele. Tím, že Židé Krista usmrtili, zničili vlastně svůj chrám.

4. Co nezvyklého pozorvali lidé na Štěpánovi, když stál před židovskou radou? v. 12, 15.

DĚJINNÉ POZADÍ EVANGELIA

5. Jak dokázal Štěpán, že zaslíbení, daná Abrahámovi, se nesplnila za patriarchova života? Skut. 7, 2—5.

6. Proč museli první Židé odejít ze zaslíbené země do Egypta? v. 6—16.

7. Jaké zázraky učinil Bůh, když vedl Židy zpět do zaslíbené země? Kdo byl jejich pozemským vůdcem? v. 17—36.

8. Co by byli Židé málem učinili s Mojžíšem, kterého jim Bůh ustanovil za vůdce? v. 35—39.

Ježíš prohlásil: „Kdybyste věřili Mojžíšovi, i mně byste věřili, poněvadž on psal o mně. Protože však v jeho učení nevěříte, jak byste věřili slovům mým?“ Kristus promlouval k Izraeli skrze Mojžíše. Kdyby uposlechli hlasu Mojžíše, byli by poznali jeho hlas i v Kristově učení. Kdyby uvěřili Mojžíši, uvěřili by i Kristu, o němž Mojžíš psal.

9. Jak daleko zušli Židé ve své neposlušnosti na poušti?
v. 40—42.
10. Čím měl být stánek a později chrám i přesto, že Bůh nebydlí v chrámech vystavěných lidmi? Skut. 7, 43—50. Srov. Jan 4, 20—24; Žid. 8, 2; 9, 2. 11.

Když Spasitel řekl: „Zničte chrám tento, a ve třech dnech vzdělám jej“, mělo to hlubší smysl, než si posluchači mysleli. Kristus tvořil základ a život chrámu. Jeho služby poukazovaly na oběť Beránka Božího. Ustanovení kněží měli představovat Kristovo dílo smíření. Celý plán obětních bohoslužeb byl předobrazem na Spasitelovu smrt pro vykoupení světa. Jakmile došlo k naplnění největší události všech dob, neměly již tyto oběti žádný smysl.

11. Jak musel Štěpán Židům vytknout jejich soustavnou neposlušnost? Skut. 7, 51—53. Srov. Skut. 2, 22. 23; 3, 13—15; 4, 10. 11; 5, 30.

ŠTĚPÁNOVO VIDĚNÍ A SMRT

12. V jaké souvislosti je Štěpánovo vidění s Kristovou službou v nebeské svatyni a s ukončením údobí 70 týdnů? Skut. 7, 55. 56; Dan. 9, 24—27.

Židovské synagogy postavily lidé; lidé vystavěli i jeruzalémský chrám; ale svatyni v nebesích, která byla vzorem pozemské, nepostavil žádný lidský architekt „Aj, muž, je-

hož jméno je výstrelek, kterýž z místa svého pučení se bude, ten vystaví chrám Hospodinův... Ten zase přinese slávu, a seděti a panovati bude na trůnu svém, a bude knězem na trůnu svém" Zach. 6, 12. 13. Obřadná služba, poukazující na Krista, pomínula, ale oči lidí hledely na pravou oběť, jež byla přinesena za hříchy světa. Pozemské kněžstvo přestalo, hledíme však na Ježíše, služebníka nové smlouvy a na „krev pokropení, mluvící lépe než krev Ábelova." Rozkaz o obnovení a vystavění Jeruzaléma, který vydal Artaxerxes Longimanus (viz Ezdr. 6, 14; 7, 1. 9), byl uskutečněn na podzim r. 457 př. Kr. Počítáme-li 483 let od tohoto data, přijdeme k podzimu r. 27 po Kr. Toto údobí mělo podle proroctví sahát k Mesiášovi, Pomazanému. R. 27 po Kr. byl Pán Ježíš pomazán Duchem sv., a krátce potom začal pracovat. Pak bylo zvěstováno poselství: „Naplnil se čas."

Sedm let — 1 prorocký týden — skončil r. 34 po Kr. Tehdy Židé ukamenovali Štěpána, a zpečetili tím zavržení evangelia. Pronásledování učedníci se rozprchli a začali všude kázat slovo Boží (Skut. 8, 4). Krátce nato se obrátil pronásledovatel Saul, a stal se z něho Pavel, apoštol pohanů.

13. Jak zemřel Štěpán? Skut. 7, 57—60; 8, 2.

Židé jako podrobený národ neměli právo někoho usmrtit. Je možné, že využili příležitosti, kdy ve městě nebyl římský vladař. Kamenování bylo židovským trestem, ukřižování římským. Štěpán, jehož jméno znamená v řečtině „koruna vítězství", byl první křesťanský mučedník, kterého známe jménem.

14. Jaké soužení dolehlo nyní na církev? Kdo byl hlavním původcem tohoto pronásledování? Skut. 7, 58; 8, 1.

Po Štěpánově smrti byl Saul zvolen za člena židovské rady. Bylo to uznání za to, jaký podíl měl při odsouzení Štěpána. Nějakou dobu byl mocným nástrojem v rukou

satana, a bojoval proti Synu Božímu. Ale tento neúnavný pronásledovateľ měl vbrzku budovat církev, kterou ničil. Kristus, který si místo umučeného Štěpána zvolil Saula, aby hlásal jeho jméno a pro něj i trpěl, byl mocnější než satan. Saul pak roznese zvěst a spasení v Kristu do všech známých končin světa.

K přemýšlení: Zamysleli jsme se nad vítězným životem Štěpána? Je věrný křesťan v soužení opuštěn? Bůh dokáže změnit i nejzatvrzelejší srdce.

9. úloha — 30. novembra 1968

Z Judska do Samarie

Základný verš: Sk. 8, 35.

Filip, o ktorom hovorí naša úloha, nie je Filip apoštol, ale zvolený diakon, neskoršie evanjelista. Odišiel z Jeruzalema do Samarie, kde mal v kázani veľký úspech. Potom ho Duch Svätý zaviedol na pustú krajinu neďaleko Gázy, kde sa stal svedkom evanjelia etiopskému komorníkovi. Evanjelium sa nešíri len v Jeruzaleme a v Judsku, ale oveľa ďalej. Sk. 1, 8.

PRENASLEDOVANIE

1. V čom pokračoval Saul Tarseský po ukameňovaní Štefana? Sk. 8, 3.

Jedným z hlavných iniciátorov prenasledovania kresťanov bol mladý, horlivý, učený a energický Saul. Dokázal, že

svoje schopnosti všetko využiť. Vo svojej horlivosti nikdy neodľahoval a nechal sa zastrašiť žiadnymi prekážkami. Tak zahájil svoju činnosť. Kresťanov bolo málo, boli slabí, a k tomu ešte rozutekaní. Občianska moc ich nechránila, a preto na nich prenasledovanie dopadlo v plnej údernosti. Bol to len Boží zásah, že cirkev nebola zničená. Boh jej svojou ochranou zaručil nielen existenciu, ale práve toto prenasledovanie zvýšilo jej vplyv a moc.

2. Čo robila cirkev? Kde zostali apoštolovia, aj keď to bolo nebezpečné? V. 4. 1.

Prenasledovaní veriaci sa síce rozutekali, ale nezabúdali na svoje misijné poslanie. Vedeli, akú zodpovednosť majú z poznania Pána Ježiša. Uvedomovali si, že dostali duchovný chlieb pre hynúci svet a Kristova láska ich viedla k tomu, aby ho lámalí všetkým potrebným. Pán sa k nim priznával. Kam prišli, uzdravovali nemocných a zvestovali evanjelium.

DIAKON FILIP V SAMARIÍ

3. Kam šiel diakon Filip, keď opustil Jeruzalem ako evanjelista? Za akým účelom? V. 5.
4. Aký výsledok malo Filipovo kázanie evanjelia? V. 6—8. 12.
5. Koho poslalo jeruzalemské ústredie na pomoc Filipovi? O čo mu hlavne šlo? V. 14. 15.

DUCH SVÄTÝ ZOSTUPUJE NA VERIACICH

6. Čo dostal chýbalo pokrsteným veriacim? V. 16.
7. Aký veľký dar prijali, keď na nich apoštolovia kladli ruky? V. 17.

KÚZELNÍK SIMON

8. Ktorý významný muž býval v Samarii? Čo vieme o jeho povahe a činnosti? Čo o ňom hovorili ľudia? V. 9—11.

9. Ako sa Šimon staval k evanjeliu? V. 13.

10. Ako si chcel zaistiť moc Svätého Ducha? V. 18—24.

Meno kúzelníka Šimona dalo podnet k slovu „simonia“ (svätokupectvo). To naznačuje, že podplácanie za účelom získania cirkevného úradu alebo nesprávne použitie vplyvu je zločin. V Písme nečítame o tom, či sa tento Šimon kajal. Tradícia hovorí, že zostal nepriateľom poslov evanjelia.

FILIP NA PUSTI

11. Kde kázali Peter a Ján, keď odišli z mesta Samarie? Kam poslal anjel Filipa? V. 25. 26.

Ešte v Samarii prikázal nebeský posol Filipovi, aby odišiel na juh „na cestu, čo vedie z Jeruzalema do Gázy... I vstal a šiel“. Nevypytoval sa, nezdráhal sa poslúchnuť, už sa vedel podriaďiť Božej vôli.

„Pusté“ miesto, ležiace pri Gáze, neznamenal piesčitú púšť, ale málo obývanú krajinu.

12. Koho stretol Filip? V. 27. 28.

Bol to vynikajúci a vplyvný Habešan. Boh vedel, že keď sa komorník obráti, prinesie aj iným svetlo a bude šíriť zvesť evanjelia.

13. Aký pokyn dal Svätý Duch Filipovi? Aký to malo následok? V. 29—35.

Filip musel s komorníkom stráviť určitý čas a dô-

kladne ho poucit o pravdách evanjelia. Pochopíte si, že jadróm Filipovho výkladu bol Ježiš Kristus.

14. Čo sa ziadal kňazník? Ako bola jeho žiadosť splnená? V: 36–38.

Bol to pobožný křst. A tým jasne elias v 38. verši.

15. Ako sa po křte obaja mužovia rozlúčili? Čo robili potom? V: 39, 40.

Prečo křtajúce. Čomu sa môžeme naučiť od Filipa? Sú takouto vzdy prekážkou šírenia evanjelia? Dajme sa viesť jemným hlasom Ducha Svätého!

10. mesiac deň 1. prosince 1905

Obrácení Šaule z Tarsu

Zlatý verš: Fil. 3, 7.

Od této chvíle vidíme Šaule z Tarsu jako Ježíšova apoštola Pavla. Jde do Damašku jako pronásledovatel církve, setkává se s Ježíšem Kristem, a prožívá důkladné obrácení. Nějakou dobu dle v Arábii, kde prožívá hluboké duchovní soustředění a rozmlouvá s Bohem. Po této zkušenosti se stal úspěšným evangelistou ve své rodné krajině. V dalších letech podniká tři úspěšné misijní cesty.

BOŽÍ VOLÁNÍ

1. Co si vyžádal pronásledovatel Saul od velekněze? Jaký ukrutný cíl sledovat? Skut. 9, 1, 2.

Saul se chystal na cestu do Damasku, měl tam práci. Přitom chtěl využít této příležitosti, a vyhledat všechny věřící v Ježíše Krista. Obdržel tudíž od velekněze listy, jež měly být čteny v synagogách. Opravňovaly jej k tomu, aby zabil všechny, kteří byli podezřelí z víry v Ježíše. Chtěl je odeslat do Jeruzaléma, kde je čekal výslech a trest.

2. Co se přihodilo Saulovi a jeho druhům, když se blížili k Damasku? v. 3, 4a.

Je zřejmé, že toto zjevení nebylo nějakým smyslovým klamem, halucinací, nebo nějakým dojmem, který by si Saul sám vsugeroval. Bylo to přímé vidění osobní Ježíšovy přítomnosti. Potvrzují nám to různé verše Písma. Když v 1. ep. ke Korintským zdůrazňuje své apoštolství, praví: „Zdaliž nejsem apoštol? Zdaliž jsem Jezukrista Pána našeho neviděl?“ Dále podává důkazy o skutečnosti vzkříšení a prohlašuje: „Viděn jest od Petra, od Jakuba... ode všech apoštolů, nejposléze pak jako nedochůdčeti ukázal se i mně“ (15, 8). Petr a Jakub pochybovali v Jeruzalémě o pravdivosti Saulova obrácení (Skut. 9, 26, 27), ale „Barnabáš přijav jej, vedl ho k apoštolům, a vypravoval jim, kterak na cestě viděl Pána, a že mluvil s ním, a kterak v Damašku svobodně mluvil ve jménu Pána Ježíše“.

3. Co pravil nebeský hlas? Kdo byl mluvčím? Skut. 9, 4b, 5.

Saulu ani nenapadlo, že s ním bude mluvit Ježíš. Nazáříta, dlouho očekávaný Mesiáš a Vykupitel Izraele.

4. Jak to zapůsobilo na Saula a na jeho doprovod? v. 6—8.

Podle kap. 22, 9, viděli sice Saulovi průvodci světlo, ale nerozuměli hlasu toho, který se Saulem mluvil. Zprvu

sice také padli na zem (srov. 26, 14), ale pak povstali a podle 9, 7 stáli plni úžasu. Družina Pavlova tedy i když slyšela hlas, nerozuměla mu, a připadalo jí to jen jako nějaké zvuky.

5. Co se Saul tázal? Jaký příkaz obdržel? v. 6b.

V DAMAŠKU

6. Jak dlouho zůstal Saul slepý? Co s tím bylo spojeno? v. 9.

Můžeme si domyslet, že Saul v těchto třech dnech, kdy byl slepý, učinil také dokonalé pokání. Prohřešil se nesmírně proti Ježíši i jeho církvi, zavinil smrt věrných Božích svědků a zavrhnul svědectví o Kristově zmrtvýchvstání. Tři dny slepoty a půstu byly vhodnou přípravou pro odpuštění, jehož se mu v hojnosti dostalo. (1. Tim. 1, 12–16.)

7. Jakou zprávu obdržel Ananias v Damašku? Co učinil? v. 10–19a.

8. Jaký plán měl Kristus se Saulem? v. 15, 16.

V DAMAŠKU

9. Co dělal Saul v Damašku, jakmile mu byl navrácen zrak? v. 18, 20.

10. Kam potom odešel? Gal. 1, 15–17.

V Arábii neměl styky s apoštoly. Hledal vroucně celým srdcem Boha a umínil si, že v tom neustane, dokud nebude mít jistotu, že jeho pokání je přijato a jeho velký hřích odpuštěn. Nechtěl se vzdát, toužil však po

uvěřil, že Pavel s nimi bude v další jeho práci a že ho bude podporat svou milostí.

11. Co učinil Saul po svém návratu do Damasku dále?
Skut. 9, 22.

Bůh ve své prozřetelnosti nejen že Saulovi zachránil život, ale zůstalil jeho obrácení. Ze satanova bojovníka se stal svědek Ježíše Krista. Pavel byl vynikající řečník a přesný kritik. Věděl, co chce a jeho odvaha neznala mezí. Takové vlastnosti byly v první církvi velmi potřebné.

Když Pavel v Damasku kázal Krista, byli všichni udiveni. Předkládal lidem evangelium a snažil se jim ukázat na proroci, vztahující se na prvý Kristův příchod. Dokazoval, že tato proroci se doslova naplnila na Ježíši z Nazareta. Jeho víra se opírala o pevné slovo prorocké.

12. Jak se stavěli Židé v Damasku k Saulovu kázání?
Jak byl Saul vysvobozen ze spárů zlomyslných nepřátel? v. 23--25.

V JERUZALÉMĚ

13. Kdo se zaručil za Saula, když přišel do Jeruzaléma?
Co tam Saul dělal? v. 26--29; Gal. 1, 18, 19.

Barnabáš, který ochotně svým jménem přispíval na dílo Boží a na potřeby chudých, znal Saula z doby, kdy byl protivníkem. Nyní obnovil tuto známost, vyslechl si Saulovo svědectví o jeho předivném obrácení a o zkušenostech, které od té doby učinil. Uvěřil mu, přijal ho a uvedl mezi apostoly.

14. Co museli apostolové učinit se Saulem? Proč? Skut. 9, 29b, 30.

15. Jak se nyní vede církvi v Palestině? v. 31.

Má se za to, že v té době byla pozornost Židů odvrácena od šíření víry v Krista, a jejich zjevné nepřátelství pokračovalo. Židovskému náboženství totiž hrozilo mnohem větší nebezpečí ze strany římského vládcce Caliguly, který chtěl v jeruzalémském chrámu, ve svatyni svatých, postavit svoji sochu. Tak Bůh milostivě zasáhl, aby dopřál klidu své soužené církvi a aby se rozmohla v počtu členů, svatosti i nebeského potěšení.

K přemýšlení: Nchodíme také někdy na nepravém místě jako Saul? Jakmile nás Duch Boží usvědčí, jsme také tak ochotni se změnit? Největší těžkosti a překážky jsou často nejkratší cestou k cíli. Poznali jsme to již ve vlastním životě?

11. úkol — dne 14. prosince 1968

Petrova práce

Zlatý verš: Skut. 10, 34. 35.

Saul působí důsledně a užitečně v Cilicii a získává zkušenosti v evangelizační práci (Gal. 1, 21–24). Do popředí znovu vystupuje Petr. Dovídáme se o dvou zázracích, jakož i o obrácení Kornelia a jeho rodiny. Petr má vidění, Kornelia navštíví anděl a zprostředkuje setkání obou mužů. Petr káže evangelium, posluchači přijmou dar Ducha svatého, a Petr je pak pokřtí. Byla to rozhodující událost, neboť ač byl Kornelius zbožný — přijal židovskou víru — nebyl dosud obřezán a neměl přístup

do lidských shromáždění. Skutečnost, že Kornelius přijal Ducha svatého, byla velmi významná pro pozdější práci mezi pohany. Nadpřirozené působení se stává nedělitelnou součástí těchto událostí tak, že již není obestřeno ničím tajemným. Mělo by to tak být samozřejmě u všech činných, horlivých křesťanů.

DIVY UZDRAVOVÁNÍ

1. Kam rozšířil Petr svou evangelizační činnost, když se vrátil ze Samari? Skut. 9, 32.
2. Jaký vzácný div vykonal Petr z Boží milosti v Lyddě? v. 33–35.
3. Jakou dobrou práci konala Tabita v Joppen? v. 36, 39.

V Joppen nedaleko Lyddy (ležící západně od Jeruzaléma) žila žena Tabita, kterou měli všichni rádi pro její dobré skutky. Byla upřímnou následovnicí Ježíše Krista. Svou víru dokazovala životem, který byl naplněn láskou. Věděla o každém, kdo potřeboval teplý oděv i soucit a ochotně pomáhala potřebným a zarmouceným. Její zručné prsty byly hbitější než její jazyk.

4. Jaký další div udělal Petr, naplněn jsa Duchem Božím? v. 37–41.
5. Jaký vliv měla tato pozoruhodná událost? v. 42.

POVOLÁNÍ KORNELIA

6. Kdo to byl Kornelius? Jakou měl povahu? Jaký vztah měl k Bohu? Skut. 10, 1. 2. 22.
7. Jak uposlechl Kornelius všech pokynů, jichž se mu ve vidění dostalo? v. 3–8.

Ten, který prohlásil o Abrahámovi „známí ho“, znal i Kornelia a poslal mu přímo poselství z nebe. — Boží pokyny byly velmi přesné. Bylo v nich obsaženo i zaměstnání muže, u něhož Petr bydlel. Z toho vidíme, že nebesa vědí o člověku každou podrobnost z jeho života. Bůh je seznámen se zkušenostmi a prací prostého dělníka právě tak, jako s činností panovníka na trůnu.

PETROVO VIDĚNÍ

8. Kde bydlel Petr? Co dělal, když k němu přišli poslové od Kornelia? v. 9. 10. 17. 18.

Chvilu, kdy se v Jeruzalémě přinášely ranní a večerní oběti, znamenaly pro národ izraelský hodinu modlitby. Petr se modlil i v poledne. „U večer, i ráno, též v poledne modliti se budu.“ Ž. 55, 18. Daniel „klekal před Bohem třikrát denně“. Dan 6, 10.

9. Jaké vidění měl Petr v poledne, kdy již pocítoval hlad? v. 11—16.

Vidění o prostěradle plném nečistých živočichů dostal Petr proto, aby se zbavil vžitých předsudků proti pohanům. Měl pochopit, že pohanské národy se v Ježíši Kristu staly účastníky požehnání a předností, jaké měli Židé, a že nyní není mezi nimi rozdílů. Někteří lidé tvrdí, že toto vidění znamená, že Bůh zrušil zákaz požívání dosud nečistých zvířat, a že vepřové maso je tudíž vhodné k jídlu. Je to velmi omezený a zcela bludný výklad, který je přímo v rozporu se zprávou Písma o tomto dalekosáhlém vidění.

Význam vidění se netýkal nečistých pokrmů, ale lidí (viz v. 28): „Nikdo neměl být nazýván obecný nebo nečistý.“

10. Co přikázal Duch svatý Petrovi? Jak se zachoval Petr k žádosti poslů? v. 19—24.

K Ř E S T K O R N E L I A

11. Jak pozdravil Kornelius Petra? Jaký problém vznikl Petrovi při tomto seznámení? v. 25—28a.

12. Jak uplatnil Petr naučení, kterého se mu ve vidění dostalo? v. 28b.

Označení „nečistý“ se nevztahovalo na pokrm, nýbrž na člověka. Povšimněme si, že slovo „člověka“ zahrnuje v sobě veškeré lidstvo.

13. Co prohlásil Petr Korneliovi a jeho společníkům? v. 34—37.

„Vy sami víte.“ Kornelius a jeho domácnost znali netoliko zásady Starého zákona, ale znali již poselství Jana Křtitele i učení Ježíše Krista. Těžko by se v Palestině našel někdo, kdo by tyto věci neslyšel.

14. Jaké poselství jim Petr přinesl? v. 38—43.

Pán Ježíš byl „pomazán“ při křtu (Mat. 3, 16, 17), kdy se ozval nebeský hlas a kdy na něj sestoupil Duch Boží. Tento dar znamenal počátek Kristovy veřejné služby r. 27 našeho letopočtu. Byl to současně začátek „té-hodne“ (sedmi let) z oněch sedmdesáti, jak praví Daniel 9, 24—27. Toto údobí skončilo ukamenováním Štěpána.

Petr kázal Krista podobně jako Filip (Skut. 8, 35).

15. Čím dokázal Bůh, že tyto pohany přijal? Co pro ně učinil Petr? v. 44—48.

V mladé církvi se opět projevila živá přítomnost Du-cha svatého. To on ovládl situaci, kterou židovský apoštol nedovodl řešit. Duch svatý uchvátil Kornelia tak mocně, že to mluvilo samo za sebe. Dar řeči nebyl žádným

blábolením, nýbrž užitečným projevem, jakého se dostalo učedníkům o letnicích (Skut. 2, 4).

K přemýšlení: Může Bůh i dnes konat podobné zázraky jako kdysi v prvotní církvi? Jsme ochotni přijmout Boží pokyn i tehdy, když mu nerozumíme? Zamysleme se nad souvislostí mezi křtem z vody a z Ducha!

12. úloha — 21. decembra 1968

Posolstvo v Antiochii

Základný verš: Sk. 11, 9.

Šírenie evanjelia vstupuje do ďalšieho obdobia. Spočiatku sa zvestovalo Židom. Okruh pôsobnosti sa však vplyvom Ducha Božieho rozšíril o Samaritánov, ktorí verili Písmu a očakávali Mesiáša. Ďalej boli prijatí dvaja pohania, etiópsky černochoch a Kornélius, ktorí tiež už skôr verili v Boha a Jeho Slovo. V Antiochii však posolstvo naráža na skutočné pohanstvo. Pohanovia, ktorých dosiaľ nezasiahli pravdy Písma, sa obracajú ku Kristu a stávajú sa Jeho nasledovníkmi. Ide o rozhodný a odvážny krok, ktorý vyvoláva veľký odpor. Je to asi roku 42 až 45 po Kr.

PETER SA ZODPOVEDÁ

1. Prečo musel Peter zdôvodňovať svoje jednanie bratom? Sk. 11, 1—3.

Len čo sa bratia v Judsku dozvedeli, že Peter kázal

pohanom a že sa s nimi stýkal, u nich i jedol, boli jeho chovaním prekvápení a dôkázali, že Peter im všetko vysvetlil. Vyrozprával im, čo mu bolo ukázané vo videní. Drazne poukázal na to, ako bol napomenutý, aby už nerobil žiadny rozdiel medzi obriézkou a neobriézkou a aby pohanov nepovažoval za nečistých, pretože Boh nie je príjmač úsôb. Bratia poznali, že si počínal veľmi obzretné, lebo aj keď ho Boh sám poslal k pohanovi, Peter si vzal sebou šesť učeníkov, ktorí mali byť svedkami všetkého, čo tam povedal a urobil.

Keď učeníci počuli túto zprávu, boli umlčaní a presvedčení, že Peter jednal podľa Božieho plánu a že Kristovo evanjelium odstraňuje ich predsudky voči pohanom.

2. Co poznal Peter z videnia o nečistých pokrmoch? Sk. 10, 28; 11, 9.

3. Ako ďalej vysvetľoval Peter priebeh návštevy? Sk. 10, 23; 11, 12.

4. Ktoré okolnosti uvádzal Peter, že sa rozhodol stretnúť sa s pohanským Kornéliom? Sk. 11, 12—16.

E V A N G E L I U M P O H A N O M

5. Aké naučenie malo vedenie cirkvi zo skúsenosti s Kornéliom? Sk. 11, 17, 18; Gal. 2, 9.

6. Ako sa neskôr nedôsledne zachoval Peter k pohanom? Ako mu to Pavel vytýkal? Gal. 2, 11—16.

Cirkvi hrozilo rozdelenie. Keď Pavel videl, ako zhubne táto Petrova pretváрка, pôsobí na cirkev, verejne ho pokarhal za jeho nedôslednosť. Peter poznal, že sa dopustil chyby a začal okamžite podľa svojich možností napravovať, čo pokazil.

7. Kam už sa rozšírilo evanjelium po ukamenovaní Štefana? Akým spôsobom? Sk. 11, 19, 20.

Mužovia z Cypru a Cyrenu boli helenisti, t. j. grécky hovoriaci Židia, ktorí prijali kresťanstvo. Chápali dobre pohanský svet, a preto mohli pohanským Grékom dobre zvestovať evanjelium.

ŠÍRENIE EVANJELIA V ANTIOCHII

8. Čo spôsobilo Božie požehnanie v Antiochii? V. 21.

9. Koho poslali apoštolovia do Antiochie? Čím sa tento muž vyznačoval? V. 22, 24a. Porovnaj Sk. 4, 35; 9, 27.

Uvedený Barnabáš je ten istý muž, ktorý uviedol Saula medzi bratov v Jeruzaleme krátko po jeho obrátení (Sk. 9, 26, 27) a ktorý viedol zbierku do „spoločnej pokladne“ cirkvi po Turíaciach. (Sk. 4, 36, 37.) Všeobecne sa má za to, že Barnabáš chodil so Saulom do Gamalielovej školy. (Sk. 22, 3.) Barnabáš bol „plný Ducha Svätého“ a mal ušľachtilú povahu. Aj Štefan bol muž „plný viery a Ducha Svätého“. (Sk. 6, 5.)

10. Aký úspech malo Barnabášovo úsilie? Sk. 11, 23, 24b.

SAULOVA PRÁCA V ANTIOCHII

11. Koho si vybral Barnabáš za pomocníka? S akým výsledkom? V. 25, 26.

Antiochia sa stala mohutným strediskom misijnej činnosti medzi pohanmi za pôsobenia dvoch posvätených evanjelistov naplnených Duchom Svätým. Jeruzalem zostal centrom evanjelizácie medzi Židmi.

12. Aké pomenovanie obdržali veriaci v Antiochii? V. 26b.

Boh sám im dal meno kresťania. Je to meno kráľovské, dané všetkým, ktorí sa pripoja ku Kristu.

13. Za akých okolností navštívil Saul, ako kresťan, Jeruzalem druhý raz? V. 27—30.

Barnabáš a Saul museli odcestovať do Jeruzalema, aby odovzdali hmotnú pomoc židovským veriacim v Palestíne. Bola to Saulova druhá návšteva v tomto meste po jeho obrátení.

Premýšľajme: Nejednáme niekedy proti tomu, čo vyznávame? Čomu nás môže naučiť Barnabáš? Majme viac ducha prvokresťanskej cirkvi!

13. úkol — dne 28. prosince 1968

Čtvrté pronásledování — útok na Jakuba a Petra

Skut. 12, 11b.

Tato kapitola Skutků ap. pojednává o mučednické smrti druhého vedoucího církve, „Jakuba, bratra Janova“. Petr byl předivně uchován, a konal dál veliké dílo v šíření evangelia. Král Herodes přijímal od lidu božskou poctu, ale zemřel potupnou smrtí z rukou anděla. Byl to Herodes Agrippa I., vnuk Herodesa Velikého.

UMUČENÍ JAKUBA

1. Kdo byl v této době r. 44 po Kr. králem v Judstvu? Skut. 12, 1a.

Herodes Agrippa I., vnuk Herodesa Velikého, byl synem Aristobula a Bernicio. Za Tiberovy vlády sídlil v Římě. Požíval střídavě jeho přízeň a nelibost, někdy byl dokonce vyhnanecem, jindy vězněm, někdy zas hostem na císařském dvoře. Byl velikým přítelem pozdějšího císaře Caliguly. Jakmile Caligula začal po smrti Tiberia vládnout, ustanovil Herodesa tetrarchou po Filipovi, s titulem krále. Po třech letech se mu podařilo stát se tetrarchou po Herodesu Antipasovi. Když nasedl na trůn Klaudius, získal navíc Judstvo a Samaří, takže nyní měl vlastně celé království svého děda, Herodesa Velikého.

2. Jak postupoval Herodes proti církvi? Proč? v. 1—3.

Jakub, který zemřel mučednickou smrtí za krále Herodesa Agrippy I., dostal od Ježíše — právě tak jako jeho bratr Jan — přezdívku Boanerges, tj. syn hromu. Ve Skutcích apoštolských nečteme o něm nic víc, než to, že byl po nanebevstoupení Páně v hořejší síni v Jeruzalémě (kap. 1, 13) a že zemřel mučednickou smrtí, jak to Spasitel předpověděl u Mat. 20, 23. Skutečnost, že Herodes vybral na smrt Jakuba, jak to později chtěl učinit i s Petrem, dokazuje, že musel horlivě pracovat pro svého Mistra.

PETR VE VĚZENÍ

3. Jak byl Petr ve vězení zajištěn? v. 4, 6.
4. V které části roku se to stalo? v. 4b.

Zde máme možnost vidět charakteristický rys Agrippova

náboženství a jeho stranění Židům v otázce zákona: nedovolil, aby k hlavnímu přelíčení nebo k popravě došlo v době svátků nekvašených chlebů.

5. Jak myslila církev na Petra? v. 5. 12.

Jakubova smrt způsobila mnoho zármutku a ohromení. Když byl uvězněn i Petr, celá církev se postila a modlila. Židé slavili památku vysvobození z Egypta a předstírali, že nesmírně horlí pro Boží zákon. Současně pronásledovali a vraždili Ježíšovy následovníky, a byli tak přestupníky téhož zákona. Při těchto velikých náboženských slavnostech se podněcovali navzájem proti křesťanům, až se sjednotili v zaryté nenávisti vůči nim.

PETR VYSVOBOZEN

6. Jak vyslyšel Bůh modlitby za Petra? v. 7—10.

Petr byl zbaven okovů, aniž se probudila stráž, k níž byl připoután. Byl vyveden zamčenými dveřmi, jež se samy před ním otevřely. Petrovi připadalo toto vysvobození spíše jako vidění než jako skutečná událost. Kniha Skutků apoštolských přímo oplývá podobnými nadpřirozenými událostmi.

7. Kdy poznal Petr, že vše je skutečnost, a ne sen? v. 9. 11.

OŽIVENÍ VÍRY V CÍRKVI

8. Jak přijali shromáždění věřící Petra? v. 13—15.

Nadpřirozený zásah anděla, který Petra vysvobodil, byl tak zvláštní, že věřící tomu ani nemohli uvěřit. Prostá, dětinná víra služebné Rhódes je povzbuzující.

Apoštolové asi doposud používali „večeřadla“, o němž

píše evangelista (Luk. 22, 12. 13) a pisatel Skutků (Skut. 1, 13; 2, 1. 2). Bylo to v domě matky Jana Marka, kde se církev shromáždila a modlila. Sem také přišel Petr po vysvobození ze žaláře.

9. Jak zapůsobilo Petrovo vysvobození na církev? v. 16.
10. Co vypravoval Petr? Kam potom odešel? v. 17. Srov. Mat. 10, 23.

Jakub, o němž je zde řeč, bratr Pána Ježíše (Mat. 13. 55), byl předsedou velmi významného církevního zasedání v Jeruzalémě, jež se konalo asi r. 49 nebo 50 po Kr. Ličí je Skut. 15. kap. Zřejmě to byl i autor epištoly Jakuba.

11. Co prožívaly úřady, když Petr zmizel? Skut. 12. 18. 19.

SMRT HERODESA AGRIPPY I.

12. Jaké politické nesnáze musel Herodes řešit? v. 20. 21
13. Na jakém modlářství měl podíl? v. 22.

Herodes věděl, že si vůbec nezaslouží nabízenou poctu a úctu, přesto ji však od lidu přijal, jako by mu to vše náleželo.

14. Jak byl Herodes potrestán? v. 23.

Tento projev Boží spravedlnosti zapůsobil mocně na všechen lid. Zvěst o tom, že Kristův apoštol byl předivně vyproštěn ze žaláře a smrti, kdežto jeho pronásledovatel byl postižen Boží kletbou, roznesla se do všech zemí. Tak mnozí uvěřili v Ježíše Krista.

15. Jak mocně se šířilo hlásání evangelia? v. 24.

K přemýšlení: Jsme ochotni následovat Pána na život i na smrt? Svěřme se cele Božímu vedení, a nebudeme beznadějní v žádné situaci!
